ECLI:LV:AT:2020:0707.SKA124320.4.L
670006620, SKA-1243/2020
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2020.gada 7.jūlijā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Rudīte Vīduša, Dzintra Amerika, Andris Guļāns

rakstveida procesā izskatīja Latvijas Kazkopības biedrības blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2020.gada 13.maija lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt Latvijas Kazkopības biedrības pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja – Latvijas Kazkopības biedrība – līdz 2019.gada 1.februārim īstenoja programmas „Ciltsdarba programma Latvijā audzētām Piena šķirnes kazām 2016.–2025.gadam" un „Ciltsdarba programma Būru šķirnes kazām 2016.–2025.gadam".

2019.gada 31.oktobrī Lauksaimniecības datu centra Šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju biedrību un krustojuma cūku audzētāju vērtēšanas komisija (turpmāk – vērtēšanas komisija) apstiprināja pieteicējas iesniegtās programmas „Saglabāšanas programma Latvijas vietējās šķirnes vecā tipa kazām" un „Audzēšanas programma Būru šķirnes kazām", bet 2019.gada 19.decembrī komisija apstiprināja programmas „Audzēšanas programma Latvijas vietējās šķirnes kazām", „Audzēšanas programma Zānes šķirnes kazām" un „Audzēšanas programma Anglo Nubijas šķirnes kazām".

2020.gada 3.februārī Lauksaimniecības datu centrā saņemts pieteicējas pārskats par 2019.gadā audzēšanas programmās īstenoto izvirzīto uzdevumu rezultātiem un 2020.gada 10.februārī iesniegta precizēta informācija atskaitē „Pārskats par 2019.gadā Audzēšanas programmās īstenoto izvirzīto uzdevumu rezultātiem".

Vērtēšanas komisija, vērtējot pieteicējas iesniegto pārskatu, nolēma pieņemt zināšanai pieteicējas iesniegto pārskatu.

Nepiekrītot lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja Lauksaimniecības datu centra direktoram, taču lēmums tika atstāts negrozīts. Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, lūdzot uzlikt pienākumu Lauksaimniecības datu centram izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru Lauksaimniecības datu centrs pēc būtības izvērtētu pieteicējas iesniegtos pārskatus par 2019.gadu, nosakot, ka 2016.gada 8.jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 2016/1012 par zootehniskajiem un ģenealoģiskajiem nosacījumiem dzīvnieku audzēšanai, tīršķirnes vaislas dzīvnieku, krustojuma vaislas cūku un to reproduktīvo produktu tirdzniecībai Savienībā un ievešanai tajā, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 652/2014, Padomes Direktīvas 89/608/EEK un 90/425/EEK un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku audzēšanas jomā (turpmāk – Dzīvnieku audzēšanas regula) preambulas 78.apsvēruma un 64.panta izpratnē iesniegtie pārskati ir jāvērtē atbilstoši „Ciltsdarba programmai Būru šķirnes kazām 2016–2025" un „Ciltsdarba programmai Piena šķirnes kazām 2016–2025".

[2] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis ar 2020.gada 21.aprīļa lēmumu pieteikumu atteica pieņemt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktu (pieteikums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā). Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

Pārskata iesniegšana ir vērsta uz biedrības vai organizācijas darbības izvērtēšanu saskaņā ar apstiprināto audzēšanas programmu. Atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 18.decembra noteikumos Nr. 796 „Šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju biedrības un krustojuma cūku audzētāju organizācijas atzīšanas kārtība, kā arī audzēšanas programmas apstiprināšanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr. 796) iekļautajam tiesiskajam regulējumam galīgu noregulējumu un līdz ar to tiesiskas sekas privātpersonai rada vērtēšanas komisijas lēmumi par biedrību un organizāciju atzīšanu un to izstrādātās audzēšanas programmas apstiprināšanu, par audzēšanas programmas grozījumu apstiprināšanu, par atzīšanas atsaukšanu un ar audzēšanas programmas apstiprinājuma apturēšanu vai atsaukšanu. Šāda veida lēmumu vērtēšanas komisija šajā administratīvajā procesā nav pieņēmusi.

Ievērojot minēto, atzīstams, ka pārskata iesniegšana, no vienas puses, un tā pieņemšana, no otras puses, ir starpdarbība, kas pati par sevi nekādu galīgu noregulējumu un tiesiskas sekas privātpersonai nerada. Nav konstatējams, ka ar lēmumu būtu būtiski aizskartas personas tiesības vai tiesiskās intereses vai būtiski apgrūtināta to īstenošana.

[3] Pieteicēja par tiesneša lēmumu iesniedza blakus sūdzību. Tajā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Būtu pārbaudāms, vai no normatīvajiem aktiem izriet Lauksaimniecības datu centra tiesības bez administratīvā akta izdošanas uzskatīt vai atzīt, ka uz 2019.gada 1.janvāri vērtēšanas komisijas iepriekš apstiprinātās audzēšanas programmas nav spēkā, un vai Lauksaimniecības datu centra komisijai ir tiesības uzskatīt, ka pieteicēja līdz 2019.gada 1.februārim nebija iesniegusi pārskatu par 2018.gadu un esošo programmu papildinājumus.

[3.2] Lauksaimniecības datu centrs un vērtēšanas komisija, nepieņemot lēmumu un neko nepaziņojot pieteicējai, pretēji Dzīvnieku audzēšanas regulas preambulas 78.apsvērumam, 47.pantam un 64.pantam un noteikumu Nr. 796 29.punktam programmas uzskata par spēkā neesošām.

[3.3] Pieteicējas tiesības un tiesiskās intereses ar pārsūdzēto lēmumu tiek skartas tādējādi, ka Lauksaimniecības datu cents nepamatoti uzskata, ka pieteicējas īstenotās programmas nav spēkā, un iesniegtā pārskata ietvaros tās vispār nav vērtētas.

[3.4] Komisija ar lēmumu faktiski ir anulējusi iesniegtos zemnieku (ganāmpulku īpašnieku) datus, un tos nedrīkst izmantot pārskata sagatavošanā par 2019.gadu, kā rezultātā tiek aizskartas pieteicējas un zemnieku tiesības uz atbalstu.

Motīvu daļa

[4] Senāts atzīst Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumā ietverto motivāciju par pareizu un atbilstoši Administratīvā procesa likuma 286.panta

trešajai daļai pievienojas tai.

[5] Senāts norāda, ka blakus sūdzības ietvaros tiek izvērtēta pieteikuma pakļautība tiesai, nevis lieta tiek izskatīta pēc būtības, tādēļ Senātam nav pienākuma vērtēt pieteicējas norādīto argumentu par Lauksaimniecības datu centra un vērtēšanas komisijas darbībām. Tikai tad, ja pieteikums tiek pieņemts un tiek ierosināta lieta, strīdus jautājums tiesā tiek skatīts pēc būtības.

[6] Senāts piekrīt, ka lēmums par pieteicējas izstrādāto programmu pieņemšanu zināšanai pats par sevi būtiski neskar pieteicējas tiesības vai tiesiskās intereses, jo lēmums nerada pieteicējai tiesiskās sekas. Pārskata iesniegšana, kāda tā ir regulēta noteikumos Nr. 796, nerada tiešas tiesiskās sekas – tādas varētu radīt tikai lēmums, kas tieši nosaka biedrības vai tās īstenoto audzēšanas programmu statusu. Atbilstoši noteikumos Nr. 796 iekļautajam tiesiskajam regulējumam galīgu noregulējumu un līdz ar to tiesiskas sekas privātpersonai rada komisijas lēmumi par biedrību un organizāciju atzīšanu un to izstrādātās audzēšanas programmas apstiprināšanu, par audzēšanas programmas grozījumu apstiprināšanu, par atzīšanas atsaukšanu un ar audzēšanas programmas apstiprinājuma apturēšanu vai atsaukšanu. Šāda veida lēmumu komisija šajā administratīvajā procesā nav pieņēmusi.

[7] Kā secināms no pieteikumā un blakus sūdzībā izklāstītajiem pieteicējas apsvērumiem, pieteicēja uzskata, ka atbilstoši Dzīvnieku audzēšanas regulai turpināja būt spēkā pieteicējas iepriekš īstenotās programmas, un tā nepiekrīt, ka Lauksaimniecības datu centrs par to ir pretējos uzskatos. Kā norāda pieteicēja, tas rada šķēršļus tās darbībā, tostarp tas ticis ņemts vērā Lauku atbalsta dienesta lēmumā attiecībā uz izmaksājamo atbalstu un radījis pieteicējai negatīvas sekas.

Senāta ieskatā, programmas statuss (vai tā ir vai nav apstiprināta) var būt patstāvīgs tiesiska strīda objekts. Kā redzams arī no rajona tiesas tiesneša norādītajām tiesību normām, ir skaidrs, ka programmas tiek apstiprinātas ar administratīvo aktu, tātad programmas apstiprināšanas jautājumā pastāv atsevišķas tiesiskās attiecības. Tātad arī tas, vai programmai ir apstiprinātas programmas statuss pēc jauna tiesiskā regulējuma spēkā stāšanās, ir jautājums pa šādām atsevišķām tiesiskām attiecībām.

Tomēr, lai risinātu tiesisko strīdu par programmas statusu, pieteicējai tas jārisina ar atbilstošu pieteikumu. Šajā pieteikumā ietvertais prasījums, kas saistīts tikai ar pārskata pieņemšanu un ar to saistīto vērtēšanas apjomu, neaptver pašas programmas statusa jautājumu.

[8] Kā var secināt no pieteikumā un blakus sūdzībā ietvertajiem apsvērumiem, pieteicēja tieši no Lauksaimniecības datu centra atbildes par pārskata pieņemšanu sapratusi, ka iestāde uzskata, ka pieteicējas iepriekš, pirms Dzīvnieku audzēšanas regulas, uzsāktās programmas nav apstiprinātas, proti, ka vērtēt iespējams tikai 2019.gada nogalē no jauna apstiprinātās programmas no to apstiprināšanas brīža. Tas acīmredzot ir mudinājis pieteicēju vērsties tiesā ar pieteikumu par pārskata pieņemšanu.

Tomēr tas, ka, atbildot uz pārskata iesniegšanu, iestāde paudusi viedokli par programmu statusu, nepadara pārskata pieņemšanu par tādu, kas rada tiesiskās sekas. Kā jau norādīts, jautājums par programmu statusu būtu risināms atsevišķi, nevis caur pakārtotām darbībām, kuras tikai balstās uz šādu iestādes viedokli.

[9] Līdz ar to Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmums ir atstājams negrozīts un pieteicējas blakus sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2020.gada 13.maija lēmumu, bet Latvijas Kazkopības biedrības blakus sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

R. Vīduša Dz. Amerika A. Guļāns